

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

Innanförskap

Reflektion

Rättighetsperspektiv

Inlevelse

Mod

Handlingskraft

Dialog

Metodmaterial om
**KONSTEN ATT
INKLUDERA**

Publikationen har tagits fram med stöd av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) men innehållet reflekterar enbart åsikterna hos författarna. MUCF kan inte hållas ansvarig för informationen i publikationen eller hur den kan komma att användas.

Texterna har sammanställts av Johanna Lund Rockliffe och Mathias Demetriades på uppdrag av Svenska FN-förbundet.

Redaktör: Helen Huledal, Svenska FN-förbundet

Illustrationer: Sanna Granqvist

Design/produktion: Tomorro' AB

Tryck: Ätta.45 Tryckeri AB – 2017

KONSTEN ATT INKLUDERA

– metodmaterial om mänskliga rättigheter

MÅLGRUPP

Gymnasieskolan, FN-förbundets elev- och lokalföreningar.

BAKGRUND

“Det svenska samhällets internationalisering och den växande rörligheten över nationsgränserna ställer höga krav på människors förmåga att leva med och inse de värden som ligger i en kulturell mångfald.”

GYMNASIETS LÄROPLAN

Tillsammans med lärare och elever på våra FN-skolor har vi identifierat ett behov av konkreta verktyg i arbetet för att höja kunskaperna om demokrati och mångfald. Syftet med detta material är att öka kunskapen om mänskliga rättigheter och FN:s arbete mot rasism.

SYFTE

Övningarna utmanar stereotypa föreställningar och tar sin utgångspunkt i FN:s arbete och principer.

Materialet kan med fördel användas inom ämnen som svenska, samhällskunskap, religionskunskap, historia och engelska (materialet innehåller filmklipp och artiklar på engelska).

Vi vill uppmantra till lärande genom:

- Öppna frågor som uppmantrar till nyfikenhet och reflektion.
- Övningar som stimulerar fortsatt lärande.
- Metoder som skapar delaktighet och inflytande.
- En mångfald av arbetssätt att välja mellan.

FN:S UPPMANING

Flera internationella överenskommelser ger mandat och stöd åt att lyfta mänskliga rättigheter, mångfald och tolerans i skolan. Sedan 2016 sätter Agenda 2030 och FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling agendan för arbetet med den globala utvecklingen under de kommande 15 åren. Mål 4 är att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

“Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.”

AGENDA 2030 I SVERIGE

I juni 2017 lämnade den svenska Agenda 2030-delegationen förslag till regeringen för Sveriges genom-

förande av de globala målen och skriver bland annat att:

”För att få till den samhällsförändring som agendan ger uttryck för krävs kunskap om vad den innebär, vilka förändringar som krävs och hur man kan bidra – att det skapas en folkrörelse runt agendan. Kommunikation och kunskaps-höjande insatser utgör en viktig del i arbetet.”

Berättelser, övningar och film i det här materialet är en del av FN-förbundets långsiktiga arbete och bidrag till folkrörelsen som behövs för att nå de globala målen för hållbar utveckling.

Agenda 2030 och FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling.

SKOLANS UPPDRAG

Gymnasiets läroplan ger ett tydligt uppdrag att undervisa om mänskliga rättigheter och mångfald både vad gäller kunskap och värden.

KUNSKAPER

- Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.
- Det är skolans ansvar att varje elev har kunskaper om de mänskliga rättigheterna.
- Det är skolans ansvar att varje elev har förmåga att kritiskt granska och bedöma det han eller hon ser, hör och läser för att kunna diskutera och ta ställning i olika livsfrågor och värderingsfrågor.

GRUNDLÄGGANDE VÄRDEN

- Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna.
- Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse.
- Skolan ska bidra till att elever får en identitet som kan relateras till inte bara det specifikt svenska utan också det nordiska, det europeiska och ytterst det globala.

UTGÅNGSPUNKTER FÖR VÄRDEGRUNDSFRÅGOR I SKOLAN

Ta del av sex perspektiv på hur skolan och förskolan kan förhålla sig till lärande om tolerans och mångfald, framtagna av Jan Jämte och Emma Arnebeck, lektorer vid Örebro universitet. Båda deltar i Skolverkets kurs Motverka rasism och främlingsfientlighet i förskolan och skolan.

1. **Kunskapsutvecklande perspektiv**
– att utmana rasism genom att utveckla kunskaper.
2. **Relationellt perspektiv**
– att bry sig om barnen och eleverna, visa respekt, och skapa en positiv gemenskap.
3. **Demokratiskt perspektiv**
– att låta olika synsätt mötas och prövas mot varandra, ge inflytande och skapa delaktighet.
4. **Normkritiskt perspektiv**
– att synliggöra och utmana förtryckande normer
5. **Interkulturellt perspektiv**
– att arbeta interkulturellt för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande.
6. **Frigörande perspektiv**
– att göra eleverna medvetna om de orättvisor som förekommer och att få dem att förstå deras egna erfarenheter av att bli förtryckt och/eller att förtrycka.

Övningarna i det här materialet har som målsättning att erbjuda olika arbetssätt och lärandeperspektiv för att möta olika gruppers behov. Det är vår förhoppning att övningarna, inspirationsboken och kortfilmerna kan bidra till alla perspektiven på

föregående sida. Som helhet vill materialet förmedla kunskaper, stärka empati och öva normkritiska perspektiv. I varje övning kan du snabbt se syfte, metod och uppskattad tid för uppgiften.

ÖVNING 1: LYSSNA FÖR LIVET

SYFTE: ATT ÖVA FÄRDIGHETEN ATT LYSSNA OCH KÄNNA INLEVELSE

TID: 60–90 MIN | **METOD:** LYSSNA, TALA, SKRIVA OCH DISKUTERA

ANVÄND TOMAS TRANSTRÖMERS DIKT OCH HANS ABRAHAMSSONS CITAT

Tomas Tranströmer, poet och mottagare av Nobelpriset i litteratur 2011.

*”Två sanningar
närmar sig varann.
En kommer inifrån,
en kommer utifrån
och där de möts har man en
chans att få se sig själv.”*

TOMAS TRANSTRÖMER: SAMLADE DIKTER 1954-1996. ALBERT BONNIERS FÖRLAG, 2011.

Hans Abrahamsson, docent i freds- och utvecklingsforskning vid institutionen för globala studier på Göteborgs universitet, skriver att dialog är en nödvändighet i ett samhälle för att motverka utanförskap:

”Medan många människor känner sig inkluderade i samhället och att de kan påverka förhållanden som präglar deras

vardagsliv känner sig allt fler marginaliserade och utestängda från deltagande i samhällslivet. Diskriminering och social polarisering ökar sociala spänningar och samhällets konfliktbenägenhet.”

HANS ABRAHAMSSON:
UTBILDNING & LÄRANDE 2015, VOL 9, NR 1

DISKUTERA

- Hur tolkar ni Tomas Tranströmers dikt?
- Vad kännetecknar en bra dialog?

ARBETA I PAR OCH ÖVA PÅ AKTIVT LYSSNANDE

Två och två ska ni öva att lyssna på varandra med full uppmärksamhet och utan att avbryta. Det gäller att motstå frestelsen att kommentera. Den som pratar ska berätta om något som gör hen glad.

1. **A Pratar i en minut medan B lyssnar.** Inled med meningen "Jag blir glad när..."
2. **B Återberättar** vad hen hörde i en halv minut.
3. **A Ger feedback** på om B hörde det hen ville säga.
4. **Byt roller** och upprepa.

Svara på frågorna, diskussion i grupper/helklass eller skriftligt.

1. **Hur kändes det** att prata när någon lyssnade utan att avbryta?
2. **Hur kändes det** att lyssna koncentrerat?
3. **Hur bra är vi** på att lyssna och hur påverkar det oss människor?
4. **Vad händer** när människor känner att de inte får göra sina röster hörda?

FÖRDJUPNING

Se filmklippet "The power of listening" med William Ury, författare och forskare, Harvard University, januari 2015: www.youtube.com/watch?v=saxfavo1OQo

"If a person speaks and nobody listens, is it really communication?"

"We live in an age we call the age of communication, and certainly, with a lot of cell phones, texts and tweets and emails, there is a lot of talking going on. But how much listening can there really be with so much interruption and distraction?"

UTDRAG UR URYS TED TALK

DISKUTERA ELLER SKRIV

- Översätt texten på engelska ovan. Håller ni med?
- Vad hindrar oss från att verkligen höra vad andra människor vill säga?
- Vilka mötesplatser känner du till där olika åsikter uttrycks? Hur fungerar samtalen där tycker du?

ÖVNING 2: ALTERNATIVA FAKTA

SYFTE: ATT FÅ FÖRSTÅELSE FÖR HUR KOMMUNIKATION KAN MISSBRUKAS FÖR EGEN VINNING

TID: 60 MIN | **METOD:** DISKUTERA, LÄSA, SKRIVA

INTRODUCERANDE GRUPPÖVNING

Ställ alla i gruppen på ett långt led. Den första personen viskar "Om du är trött på att bråka med folk på nätet, testa att prata med dem i verkligheten i stället."

Fri översättning av Barack Obamas avskedstal 10 jan 2017: "If you're tired of arguing with people on the internet, try talking to them in real life?"

DISKUTERA

- Lyckades ni få samma budskap genom alla i ledet?
- Vad händer med information när den går genom många led?
- Har du varit med om att något du vill kommunicera har förvrängts?
- Kan du ge exempel på missförstånd och avsiktliga feltolkningar i sociala medier?

LÄS DE TVÅ KORTA ARTIKLARNA OM "POST-SANNING" OCH INTERNETTROLL

"POST-SANNING" UTNÄMNT TILL ÅRETS ORD

"Ett ord som relaterar till eller betecknar omständigheter där objektiv fakta påverkar den allmänna opinionen mindre än känslor och personliga uppfattningar."

Så förklarar Oxford dictionaries ordet "post-sanning" (post-truth) som de utnämnt till 2016 års internationella ord. Varje år utnämner den brittiska ordboken ett ord som har karakteriserat året. Och under 2016 har användandet av ordet "post-sanning" ökat med 2 000 procent jämfört med året innan. Ökningen förklaras med folkomröstningen om Brexit och presidentvalet i USA.

KÄLLKRITIK

Källkritik innebär att du systematiskt granskar källor och bedömer deras trovärdighet. Den traditionella källkritiken är en utgångspunkt vid granskning av information på internet. Men i den uppkopplade världen behöver perspektivet breddas.

Här beskrivs tre olika typer av informationskällor:

- **Primärkälla.** En primärkälla har inte filteras genom en tolkning eller utvärdering. Enkelt uttryckt kan man säga att en primärkälla är den första publiceringen av ett resultat. Det är viktigt att vara medveten om att även primärkällor behöver granskas och att du bör förhålla dig kritisk till dem.
- **Sekundärkälla.** Med sekundärkälla menas att den återger något som den ursprungliga källan förmedlat.
- **Tredjepartskälla.** En tredjepartskälla återger det som en sekundärkälla har meddelat.

Be deltagarna ge exempel på de tre olika typerna av källor.

KÄLLA: [HTTPS://WWW.IIS.SE/OM/INTERNETSTIFTELSEN I SVERIGE](https://www.iis.se/om/internetstiftelsen-i-sverige)

– Det är inte oväntat att vårt val reflekterat ett år som dominerats av högt laddad politisk och social diskurs. Pådrivet av en ökning av sociala medier som nyhetskälla och en växande misstro mot fakta som ges av etablissemangen, har ”post-sanning” som koncept under en tid hittat sitt lingvistiska fotfäste, säger Oxford dictionaries ordförande Casper Grathwohl till The Guardian.

– Jag skulle inte bli förvånad om ”post-sanning” blir ett av de ord som definierar vår tid, fortsätter han.

Första gången ordet användes var enligt Oxford Dictionaries i en uppsats av den serbisk-amerikanske manusförfattaren Steve Tesich 1992, då han diskuterade Gulfkriget.

Andra ord som tävlade om utnämningen var ”alternativhöger”, ”Brexit-anhängare” och ”coulrofobi” – vilket betyder en irrationell rädsla för clownen. Även det danska ordet ”hygge” som tidigare i år utnämndes till ett av årets ord av det brittiska bokförlaget Collins, fanns med i diskussionerna.

Förra året utnämnde Oxford dictionaries för första gången en emoji till årets ord. Då blev ”skrattar så jag gråter”-emojin årets ord.

<http://www.dn.se/kultur-noje/post-sanning-utnamnt-till-arets-ord/>

”TROLL” I MAKEDONIEN SPRIDER FEJKNYHETER OM SVERIGE

I en liten industristad i Makedonien tjänar 25-åriga Ivan Stankovic pengar på att sprida falska nyheter i USA. Han svartmålar muslimer för att dra så mycket klick som möjligt, rapporterar DN i ett reportage om den så kallade ”trollindustrin” i Makedonien.

Ivan Stankovic står bland annat bakom en falsk nyhet om Sverige, som tog spinn bland Trumpsympatisörer på Facebook. Den handlade om att muslimer ”bajsade och onanerade i kyrkbänkarna” i Kristianstad. I själva verket var det missbrukande hemlösa som varit stökiga i kyrkan. På den falska nyheten, som delades i grupper med miljontals följare, tjänade han 200 kronor.

– Den blev en riktig fullträff, säger han till DN.

Desto fler läsare han kan få in till sin sajt ”Focus News”, ju mer pengar tjänar han på annonserna. I november konstaterade BuzzFeed att över 140 sajter som sprider falska nyheter har kopplingar till den makedonska staden Veles. (”Troll” i Makedonien sprider fejknyheter om Sverige, <http://omni.se/troll-i-makedonien-sprider-fejknyheter-om-sverige/a/aRPRd>)

SKRIVUPPGIFT (MAX EN A4)

- Vad betyder begreppet “post-sanning”?
- Hur fungerar “trollindustrin”?
- Hur kan “post-sanning” och “fejkade nyheter” påverka människor?
- Hur ofta kollar du källan när du läser något i sociala medier?
- Varför sprids osanningar vidare och blir till sanningar?

ÖVNING 3: VARFÖR ÄR INTE RASISTISKA ORGANISATIONER FÖRBJUDNA?

SYFTE: ATT FÅ KUNSKAP OM FN:S KRITIK MOT SVERIGE NÄR DET GÄLLER MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

TID: 30 MIN | **METOD:** DISKUSSIONSÖVNING MED ROLLKORT.

BAKGRUND

Sverige har undertecknat FN:s konvention mot alla former av rasdiskriminering. Enligt artikel 4a i FN-konventionen ska organisationer som uppmanar till rasdiskriminering förbjudas. Detta innebär att Sverige förbinder sig att:

”förbjuda organisationer och organiserad och annan propaganda, som främjar och uppmanar till rasdiskriminering, samt förklara deltagande i dylika organisationer eller dylik verksamhet som en brottslig handling straffbar enligt lag”.

UR FN:S KONVENTION MOT ALLA FORMER AV RASDISKRIMINERING, CERD

Till skillnad från många andra EU-stater har Sverige inte förbjudit rasistiska organisationer, trots att FN-kommittén mot rasdiskriminering under årtionden kritiserat Sverige för det. Övningen ger inblick i hur diskussionen ser ut mellan FN och Sverige.

Alla konventionsstater blir granskade av FN med några års mellanrum. I samband med denna granskning lämnar regeringen in en rapport till den FN-kommitté som arbetar i Geneve året runt med att granska alla stater som anslutit sig till den specifika konventionen.

FN-kommittén välkomnar samtidigt även alternativa rapporter från civila samhället för att få mer information. FN-förbundet har under många år samordnat en sådan parallellrapportering till FN.

ROLLSPELSÖVNING

- 1. Introduktion:** Ge deltagarna en kort bakgrund (se ovan) och berätta att övningen går ut på att de, i form av ett enkelt rollspel, ska leva sig in i de olika sidornas argument. Börja sedan med att genomföra en snabb omröstning om deltagarna tycker att man ska förbjuda rasistiska organisationer i Sverige. (ja/nej/vet ej)
- 2. Arbeta i par.** Dela ut rollkort slumpvis till paret så att alla argument sprids jämnt i gruppen. Låt paret läsa in sig i 5 minuter på "sitt" rollkort och förbereda sig på att kunna argumentera enligt rollkortet.
- 3. Skapa diskussionsgrupper** där flera argument från varje sida ingår.
Grupperna diskuterar under 10-12 min om huruvida Sverige bör förbjuda rasistiska organisationer eller ej. Betona att det är rollkortens argument som gäller, inte egna synpunkter i frågan.
- 4. Samla deltagarna i helgrupp** och be dem att lämna sina roller. För ett samtal om hur diskussionen gick. Vilka argument är extra viktiga för respektive sida? Upplevde ni att någon av sidorna hade starkare argument? Varför då? Var det lätt eller svårt att gå in i en roll?
- 5. Avslutning:** Fråga om deltagarnas personliga inställning i frågan på något sätt förändrats under övningen. Ni kan även avsluta med att alla åter får rösta i frågan om Sverige bör förbjuda rasistiska organisationer. Blev resultatet annorlunda?

ROLLSPELSKORT
FINNS ATT KLIPPA
UT PÅ NÄSTA
UPPSLAG

ROLLKORT

ARGUMENT MOT ETT FÖRBUD

Det räcker med den lagstiftning vi har idag som förbjuder diskriminering och hets mot folkgrupp.

På så vis förbjuder vi rasistiska handlingar – och därmed rasism.

Ett förbud mot rasistiska organisationer skulle strida mot en av grundbultarna i den svenska grundlagen, nämligen skydd för föreningsfriheten, dvs rätten att tillhöra och bilda organisationer.

Obehagliga tankar kan inte lagstiftas bort, de kommer att finnas där ändå.

Ett förbud kommer bara att göra det svårare att upptäcka var de finns.

ARGUMENT FÖR ETT FÖRBUD

Det räcker inte med aktuell lagstiftning. Lagen förbjuder vissa uttryck för rasism, men inte rasism i organiserad form.

Rasism sprider sig, rasistiskt näthat florerar och nazistiska partier får verka helt öppet. Det visar att ny lag behövs.

Ett förbud strider ej mot vår grundlag (RF 2kap). Det står nämligen även i grundlagen att föreningsfriheten kan begränsas för verksamhet som förföljer en folkgrupp på grund av etniskt ursprung, hudfärg eller liknande.

Tankar finns visserligen oavsett om man förbjuder dem eller ej, men att skapa en rasistisk organisation, och/eller att gå med i en rasistisk organisation, är mer än tankar. Det är en samordnad, organiserad handling.

KÄLLOR: Regeringens hemsida

www.manskligarattigheter.se/sv/manskliga-rattigheter-i-sverige/internationell-granskning-av-sverige/fns-konventionskommitt-ers-granskning-av-sverige/konventionen-om-avskaffande-av-rasdiskriminering-cerd

ARGUMENT MOT ETT FÖRBUD

Rasism motarbetas bäst i fri debatt i en demokrati med åsiktsfrihet.

Det är genom att stärka, inte begränsa, vår demokrati som vi effektivast möter rasismen i samhället.

Ett förbud skulle tvinga rasister under jorden och samhället skulle ha svårare att se var och hur dessa verksamheter ändå pågår.

Ett förbud skulle inte vara effektivt.
Det är onödigt arbete att införa en ny lag som sedan visar sig vara utan större betydelse.

ARGUMENT FÖR ETT FÖRBUD

Åsiktsfrihet ska inte blandas ihop med organiserad rasism.

Åsikter som medvetet kränker eller hetsar kan aldrig accepteras i ett demokratiskt samhälle där alla har samma rättigheter och värde. Rasism är ett brott som inte bekämpas genom fri debatt.

All kriminell verksamhet tenderar generellt att hamna under jorden.

Det är inte ett skäl att börja tillåta olagliga handlingar.

För att veta om ett förbud skulle vara effektivt måste vi prova.

En kan inte veta i förväg hur effektivt det blir.

ÖVNING 4: GLOBALT MEDBORGARSKAP

SYFTE: ATT REFLEKTERA ÖVER VAD GLOBALT MEDBORGARSKAP INNEBÄR

TID: 60 MIN | **METOD:** SE TED-TALK PÅ ENGELSKA, LÄSA ENGELSK ARTIKEL, DISKUTERA OCH SKRIVA ETT TAL

BÖRJA MED ATT LÄSA CITATET FRÅN GYMNASIE- SKOLANS LÄROPLAN:

“Skolan ska bidra till att elever får en identitet som kan relateras till inte bara det specifikt svenska utan också det nordiska, det europeiska och ytterst det globala”.

- Vad tror du att läroplanen menar med en identitet som är global? Beskriv en människa som har en global identitet, hur är man då?
- Se Hugh Evans, aktivist och grundare av organisationen Global Citizen, 17 minuter långa tal (på engelska med svensk text) om globalt medborgarskap. I nuläget har 1,3 miljoner sett klippet och blivit inspirerade. https://www.ted.com/talks/hugh_evans_what_does_it_mean_to_be_a_citizen_of_the_world?language=sv#t-137084

Notera också motsatt syn på globalt medborgarskap här: ”But if you believe you are a citizen of the world, you are a citizen of nowhere. You don’t understand what citizenship means” (Theresa May, Storbritanniens premiärminister).

LÄS OCKSÅ UTDRAGET UR ARTIKELN FRÅN WASHINGTON POST:

THERESA MAY CRITICIZED THE TERM ‘CITIZEN OF THE WORLD.’ BUT HALF THE WORLD IDENTIFIES THAT WAY.

In defense of the Brexit decision she now must implement, British Prime Minister Theresa May said Sunday that no ”divisive nationalists” would hold up the process of exiting the European Union, and she firmly asserted that all four of Britain’s constituent ”nations” – England, Wales, Scotland and Northern Ireland – would Brexit together.

But the Brexit decision was fueled in many ways by nationalist sentiments, centering on perceived threats to Britain's sovereignty and many of its citizens' desires to prevent the supposed dilution of their national identity by immigrants crossing the European Union's open borders.

Just three days after her comment about "divisive nationalists," at her Conservative Party's annual conference, May espoused her own brand of nationalism – one that seems to encompass all of Britain, but excludes those who may feel as though they have multiple nationalities, or identities.

"Today, too many people in positions of power behave as though they have more in common with international elites than with the people down the road, the people they employ, the people they pass on the street," she said. "But if you believe you are a citizen of the world, you are a citizen of nowhere. You don't understand what citizenship means."

As it turns out, about half of the people "down the road" or whom one might "pass on the street" identify with the very phrase May disparaged – being a "citizen of the world" or global citizen.

In an 18-nation survey conducted by GlobeScan in conjunction with the BBC World Service that was

released just over a month ago, 47 percent of Britons said they somewhat or strongly agreed that they considered themselves more as global citizens than citizens of the United Kingdom. That number is just slightly below the 51 percent of all respondents who felt the same way.

The poll surveyed 20,000 people between December 2015 and April 2016, which coincides with the lead-up to the Brexit vote.

GlobeScan has been carrying out similar surveys since 2001, and this year marks the first time since then that a global majority leans toward "global citizenship."

Strong upticks in feelings of global citizenship in developing countries – including Nigeria (73 percent, up 13 points), China (71 percent, up 14 points), Peru (70 percent, up 27 points) and India (67 percent, up 13 points) – were the biggest drivers of the increase.

Conversely, seven European countries in the survey have followed an opposite trajectory, dropping to a low of 39 percent in 2011 and remaining at low levels since (now at 42 percent), according to GlobeScan. It notes that this has been "particularly pronounced" in Germany, where identification with global citizenship as opposed to national identity has

dropped 13 points since 2009 to 30 percent today (the lowest since 2001).

(Washington Post, 5 oktober 2016, www.google.se/amp/s/www.washing-

tonpost.com/amphtml/news/worldviews/wp/2016/10/05/theresa-may-criticized-the-term-citizen-of-the-world-but-half-the-world-identifies-that-way/?client=safari)

DISKUTERA I PAR

- Vad menar Hugh att globalt medborgarskap är?
- Varför tror du att Theresa May är kritisk till globalt medborgarskap i sitt tal?

SKRIV OCH SPELA IN ETT TAL

Arbeta i par och skriv ett tal och spela in (film eller ljud) med mobiltelefon. Talet ska vara 1 minut långt och innehålla minst tre argument som beskriver hur världen kan förändras med fler globala medborgare. Jobba i par, skriv varsitt tal och spela upp det för varandra. Lyssna om du kan höra de tre argumenten, annars får ni hjälpas åt att förbättra talen.

FÖRDJUPNING

Se filmen HOME (2,31 min): www.youtube.com/watch?v=7GjLa5kfDfA

Vad säger astronauten Frank Borman om "globalt medborgarskap"?

ÖVNING 5: IDENTITET I KVADRAT

SYFTE: ATT REFLEKTERA ÖVER SINA OLIKA IDENTITETER OCH UPPTÄCKA ATT MAN DELAR SAMHÖRIGHET MED OLIKA MÄNNISKOR

TID: 30 MIN | **METOD:** INTERAKTIV ÖVNING OCH SAMTAL

1. **Markera fyra stora rutor** i rummet.
2. **Be eleverna ställa sig** i de olika rutorna baserat på när de är födda på året; vinter, vår, sommar och höst.
3. **Läs listan** med möjliga identiteter nedan och be de som känner igen sig flytta ut ur sin ruta och bilda en ny grupp utanför rutorna.
Jag är...
 - Vinterälskare
 - Gillar att måla
 - Född i en större stad
 - Född på landet
 - Sportig
 - Djurintresserad
 - Feminist
 - Gillar matematik
 - Gillar språk
 - Musikalisk
 - Vegetarian
 - Gamer (spelar dataspel)

DISKUTERA

- Vad handlade övningen om?
- Finns det någon övre gräns för hur många identiteter en människa kan ha?
- Vad påverkar en människas identitet?
- Upptäckte du något nytt hos någon?

Avsluta med att se filmen *All that we share* (3 min) av danska TV2, en film som visats 3,3 miljoner gånger: www.youtube.com/watch?v=jD8tjhVOITc

FÖRDJUPNING

Ta del av texten nedan från regeringens hemsida om mänskliga rättigheter och reflektera över utmaningar med diskriminering i Sverige.

RÄTTEN ATT INTE BLI DISKRIMINERAD

Alla människor är lika i värde och rättigheter. Skyddet mot diskriminering är en av hörnstenarna i arbetet för de mänskliga rättigheterna. Enligt den svenska diskrimineringslagen får ingen människa diskrimineras eller hindras från att utnyttja sina rättigheter på grund av kön, könsöverskridande identi-

tet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

TEXT FRÅN REGERINGENS HEMSIDA

<http://www.manskligarattigheter.se/sv/de-manskliga-rattigheterna/vilka-rattigheter-finns-det/ratten-att-inte-bli-diskriminerad>

ÖVNING 6: FÖREBILDEN

SYFTE: ATT INSPIRERAS AV FÖREBILDER SOM VÅGAR STÅ UPP FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

TID: CA 60 MIN | **METOD:** DISKUTERA OCH SKRIVA.

“Ett föredöme är bättre än tusen argument.”

WILLIAM GLADSTONE, 1809-1898.
BRITTISK PREMIÄRMINISTER, PACIFIST

ARBETA I PAR

Definiera vad en förebild är. Lista fem egenskaper som krävs för att kunna kallas en förebild.

INDIVIDUELL SKRIVUPPGIFT

Beskriv en person som gjort någonting för andra människor som inspirerar dig och varför. Hen kanske är artist, skådespelare, en släkting eller vän, en politiker, företagsledare eller

fiktiv karaktär. Skriv en reflektion på cirka en A4-sida under 30 min.

DISKUSSION I GRUPP

Kan ni bli som era förebilder?

FÖRDJUPNING

Lär er mer om Malala Yousafzai. Se gärna hennes tal när hon tog emot Nobels fredspris som inspiration, här finns en länk <https://www.youtube.com/watch?v=MOqIotJrFVM>

På vilket sätt är hon en förebild?

ÖVNING 7: HUR VAR DET FÖRR I TIDEN?

SYFTE: ATT REFLEKTERA ÖVER SKILLNADER MELLAN GENERATIONER I FRÅGOR KRING MÅNGFALD
TID: 60 MIN OCH HEMUPPGIFT | **METOD:** INTERVJU OCH PRESENTATION

INDIVIDUELL INTERVJU OCH SKRIVUPPGIFT

Låt eleverna reflektera över skillnaderna mellan generationer vad gäller synen på andra människor. Be dem intervjua en äldre person i sin omgivning eller familj, förslagsvis mor- mor, farmor, morfar eller farfar med följande frågor:

1. **Hur talade man** om människor i andra länder när du var liten.
2. **Vad fick ni lära er** i skolan om världen?
3. **Hur såg rasism ut** när du var yngre?
4. **Vad tror du** är den största utmaningen för min generation vad gäller mänskliga rättigheter

PRESENTATION I GRUPP (4-6 PERSONER)

Eleverna ska presentera sina svar i grupp med en PowerPoint med max 5 "slides". Uppmuntra att de använder bilder på personen de intervjuat.

GEMENSAM AVSLUTNING

Samtala och skriv upp gemensamt på en tavla/blädderblock vad ni lärt er av att intervjua en äldre person. Diskutera skillnader och likheter vad gäller synen på omvärlden och andra människor, dels mellan de ni intervjuat och mellan generationer.

FÖRDJUPNING

Låt eleverna bekanta sig med IKT-verktyget Gapminder. Gå till "Gapminder World" på www.gapminder.org och utforska olika grafer som illustrerar utvecklingsfrågor över tid och kontrastera med Sverige eller andra länder. Använd också Dollar Street på samma sida, det låter dig besöka hem runt om i världen.

ÖVNING 8: VAD BETYDER ORDEN?

SYFTE: ATT REFLEKTERA ÖVER TOLKNINGAR AV OLIKA BEGREPP

TID: 60 MIN OCH HEMUPPGIFT | **METOD:** INLÄSNING, DISKUSSION OCH PRESENTATION

BAKGRUND

Debatten om rasism har tagit ordentlig fart under de senaste åren. Tonläget är ofta uppskruvat och stor vikt läggs vid valet av termer i diskussionerna. Rasism i sig är ett mångtydigt begrepp som för många innefattar såväl värderingar, normer, handlingar, beteende och förhållningssätt som missgynnar vissa folkgrupper i samhället. Andra menar att det är viktigt att vara vaksam med hur ordet rasism definieras för att värna om yttrandefriheten och på så sätt främja en öppen och fri debatt där olika åsikter förs fram.

En ökad förståelse av begreppen kan skapa förutsättningar för att hantera dessa frågor i undervisningen och i övrig verksamhet. Det måste dock betonas att det inte råder någon allmän enighet om hur dessa begrepp ska definieras. Inte heller råder konsensus inom den akademiska forskningen. www.skolverket.se

UPPGIFT

Dela in eleverna i mindre grupper som undersöker ett ord var, till exempel följande:

- rasism
- rasifiering
- vithetsnorm
- tolerans
- tolkningsföreträdare
- kulturell appropriering
- identitetspolitik

Tips på källor www.levandehistoria.se, www.skolverket.se, www.genus.se och www.mkcentrum.se.

Olika tolkningar av begreppen finns i en rad artikelsier i Svenska Dagbladet, DN, Expressen, Aftonbladet samt reportage i P1, Sveriges Radio.

PRESENTATION

Eleverna redogör i grupp för olika tolkningar av orden som framförts i debatten.

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

SVENSKA FN-FÖRBUNDET Box 15 115 • 104 65 Stockholm • 08-462 25 40 • e-post info@fn.se • www.fn.se

 www.twitter.com/FNforbundet www.facebook.com/FNforbundet